

ARNHEM RIJNBOOG KRANT

DEZE INFORMATIEKRANT IS BEDOELD VOOR BEWONERS VAN HET RIJNBOOGGEBIED, BELANGHEBBENDEN EN GEÏNTERESSEERDEN

JAARGANG 7, NUMMER 1, MEI 2008

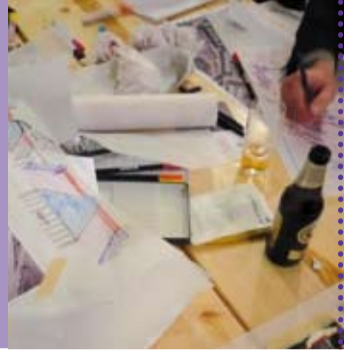
Cultuurcluster Rijnboog wordt één grote, culturele familie
~ Pagina 2

Stadsatelier aan de Kleine Oord in gebruik genomen
~ Pagina 2

Praat u ook mee over Havenkwartier en Coehoorn?
~ Pagina 4

Architecten aan de slag voor Paradijs en Bartok

Arnhem krijgt nieuwe stukjes stad terug

RIJNBOOG – Paradijs en Bartok zijn de eerste deelgebieden van Rijnboog-fase 1 die uitgewerkt gaan worden. De architecten zijn aan de slag. Humblé Architecten uit Maastricht werkt aan Paradijs; Drost en Van Veen uit Rotterdam werkt aan Bartok.

Voor deze uitwerking van Paradijs en Bartok hebben de ontwikkelende partijen op 3 september 2007 een startovereenkomst ondertekend. Voor Paradijs waren de ondertekenaars Blauwhoed, BPF Bouwinvest en de gemeente. Voor Bartok waren de ondertekenaars Bouwfonds MAB, Portaal en de gemeente.

‘Paradijsje’ in hartje stad

BPF BOUWINVEST – Aan de voet van de machtige Eusebiuskerk, vlakbij het nieuwe culturele Havenkwartier, daar ligt het buurtje dat van oudsher al ‘Paradijsje’ heet. WimJaap Eising, ontwikkelmanager bij BPF Bouwinvest, vertelt over de metamorfose van dit deelgebied van Rijnboog, waar je straks paradijselijk kunt wonen.

“Humble Architecten is nu bezig met een modellenstudie. Zij onderzoeken de ruimtelijke mogelijkheden van het Paradijsgebied aan de hand van de vraag: hoe kunnen we de algemene bouwopgave van het Masterplan het best invullen? Die bouwopgave is: ongeveer honderddertig nieuwe woningen, aangevuld

met duizend vierkante meter winkels aan het Kerkplein en 2.500 vierkante meter kantoren aan de Weerdjesstraat. Maar welke woningen worden er gebouwd en in hoe hoog worden ze? Hoeveel groen komt er? Waar kom je het wijkje binnen en waar kun je parkeren? En wat betekent dat alles voor het uiteindelijke aantal woningen? In mei is er een gesprek tussen de architect en de eigenaren en bewoners uit het Paradijsgebied over de nieuwe invulling van dit stukje stad. De architect bespreekt een aantal modellen in het zogenaamde Kwaliteitsteam. Na die discussie blijft er één model over: dat met de meest toepasselijke uitgangspunten voor het gebied. Dat is de start voor het echte schetsontwerp voor Paradijs.”

Binnengebied Paradijs

WAAROM WERKEN ER TWEE MARKTPARTIJEN AAN PARADIJS? – “Rijnboog heeft een aantal deelgebieden. De vijf marktpartijen die vanaf 2000 met de gemeente aan de Rijnboogplannen werken, hebben in onderling overleg afgesproken welke partijen welk deelgebied gaan ontwikkelen. Blauwhoed en BPF Bouwinvest hebben ervoor gekozen de ontwikkeling van Paradijs gezamenlijk op te pakken.”

WANNEER ZIEN DE ARNHEMERS ER BOUWACTIVITEIT? – “Dan zitten we

in 2010. De meest ambitieuze planning is dat we in 2009 alles rond hebben en kunnen starten. Onder voorbehoud dan, want in de bouw kom je altijd voor onvoorziene omstandigheden te staan.”

GAAT PARADIJS HAAR NAAM NU WAARMAKEN? – “Natuurlijk! Het leuke aan deze opdracht is dat we van dit rommelige gebied op een steenworp afstand een nieuw stukje binnenstad kunnen maken, waar je graag wilt wonen en graag wilt zijn. We geven stukje stad terug aan de bewoners.”

Bijzonder Bartok

BOUWFONDS MAB – De architecten van Drost en Van Veen werken momenteel aan Bartok, aan de zuidkant van de Kleine Oord. Het Rijnboog-deelgebied Bartok wordt een bijzondere plek op de voetgangersroute vanaf het station, via het Nieuwe Plein en de Nieuwe Oeverstraat, naar haven.

Straks zie je op je wandeling naar de haven door de Kleine Oord, aantrekkelijke gebouwen met winkels, kleinschalige kantoren en huur- en koopappartementen. Een levendig stadsbeeld dat hoort bij de beperkte schaal van de binnenstad. De hoek van Kleine Oord en Nieuwe Oeverstraat wordt een herkenningspunt op

deze route. Hier komt een nieuw gebouw met een mooie hoofdingang. In dit gebouw wordt onder andere de nieuwe bibliotheek gehuisvest. Op de andere hoek gaan Portaal en Bouwfonds MAB een markant gebouw neerzetten, met appartementen en op de begane grond vooral winkels.

“Bartok is een bijzondere plek op de wandelroute naar de haven en verdient zo’n markant gebouw”, vindt Françoise Dechesne, directeur Projecten bij Bouwfonds MAB. “Een herkenningspunt dat je van ver al kunt zien. De eraast gelegen parkeergarage aan de Langstraat blijft bestaan, maar die gaat er natuurlijk wel

tien keer beter uit zien. Het hele gebied verdient een kwaliteitsverbetering, een opgave die we in samenwerking met Portaal oppakken.”

“Eigenlijk willen we Bartok teruggeven aan de stad en haar bewoners”, vervolgt ze. “Dat betekent ook dat we verloedering van de oudbouw, in afwachting van de nieuwbouw, proberen tegen te gaan. Een goed voorbeeld is het Stadsatelier dat hier tijdelijk is gevestigd, aan de Kleine Oord 179. Hier kunnen we de Arnhemmers goed ontvangen om te discussiëren over de schetsen die komende tijd worden gemaakt.”

Meer Bartok op pagina 4

Sluit u aan bij het digitale panel

pagina 3

Cultuurcluster: één grote, culturele familie

PROJECTLEIDER CULTUURCLUSTER – De gemeenteraad heeft wethouder Rita Weeda toestemming gegeven om het Cultuurcluster Rijnboog verder uit te werken. Het cluster is onderverdeeld in een Kunstencluster in het Havenkwartier en een Kenniscluster dat aan de Nieuwe Oeverstraat is gepland.

De culturele instellingen reageerden blij en dat verbaasde Guus de Rijk, projectleider Kunstencluster en Kenniscluster, niets.

“Toen ik eind 2006 begon, was het al een enthousiaste cultuurclub! De wildste ideeën rolden over tafel, ze keken over de grenzen van hun eigen organisatie heen, niemand deed mee vanuit de verdediging. Ze hadden al een voorgeschiedenis met elkaar. Die dateert van 2005, toen ze met de gemeente de startnotitie Cultuur in Rijnboog hadden gemaakt. Toen al droomden ze over een samenwerking op één plek in Rijnboog, op een moderne manier die mensen trekt. Niet alleen om naar de film te gaan, of naar een

toneelstuk of een tentoonstelling. Ook om er zelf als amateur les te nemen en mee te doen aan leerlingenuitvoeringen.”

“We zijn nog steeds enthousiast met z'n allen. Het lukt ons namelijk om vast te houden aan de goede volgorde. Die is: eerst de inhoudelijke vraag beantwoorden wat de meerwaarde is van bundeling op één plek. De volgende vraag is: wat voor gebouw hebben we dan met z'n allen nodig. En de derde vraag is wat het allemaal moet gaan kosten? Honderdtwintig miljoen euro, weten we nu.”

“Het Museum voor Moderne Kunst Arnhem gaat ook naar Rijnboog. Op voorstel van de VVD krijgt het museum daar geen 1.200 maar 2.600 vierkante meter ruimte. Aanvankelijke tegenstanders van de verhuizing waren hier wel positief over. Het museum zélf

ziet zijn toekomst in het kunstencluster aan de haven. Maar: de emoties van de tegenstanders begrijp ik heel goed.”

BUNDELING VAN IDENTITEITEN – “We dwingen niemand. De instellingen zien mogelijkheden om dingen samen te doen. En als je met elkaar in één groot complex zit, gaat dat een stuk makkelijker. Ik geloof niet dat je bang hoeft te zijn dat de instellingen hun eigen identiteit gaan verliezen. De eigen identiteit is juist de basis voor de samenwerking. In het filmtheater werken wel honderd vrijwilligers. Zij horen bij de identiteit van het filmtheater. Die ga je toch niet aan de kant zetten? Ons doel is dat de gebundelde identiteiten ook gedijen in Rijnboog. Ze creëren samen een soort overkoepelende identiteit en dat wordt dan het cultuurcluster in Rijnboog, een grote, culturele familie!”

Cultuur in Rijnboog

Kunstencluster → Samenwerking ← Kenniscluster

Havenkwartier
Schouwburg Arnhem
Museum voor Moderne Kunst Arnhem
Focus filmtheater Arnhem
Het Domein van kunst en cultuur

Nieuwe Oeverstraat
Openbare Bibliotheek Arnhem
Gelders Archief
Het Domein van kunst en cultuur
Volksuniversiteit Arnhem
Historisch museum Arnhem
Rijn IJssel College

Het Domein heeft de voeten in de wijk en het hoofd in het Kunstencluster

GUUS DE RIJK – “Het Domein voor Kunst en Cultuur gaat cultuureducatie geven op de bredescholen in de wijken. Kinderen die willen, kunnen voor individuele lessen doorstromen naar het Domein zelf, in het Kenniscluster. Die kinderen – en de volwassenen natuurlijk ook – gaan voor de leerlingenuitvoeringen naar de projectruimtes van Het Domein in het Kunstencluster. Voor de pr en de marketing rond educatie en rond de professionele voorstellingen kun je dus een mooi tweerichtingsverkeer organiseren! De

professionals zitten dicht bij het publiek, de bron, en kunnen met de programmering dus beter inspelen op wat er leeft. Het Domein heeft de voeten in de wijk en het hoofd in het Kunstencluster. Cultuur in Rijnboog is dus méér dan een grote cultuurtempel. Het gaat ook over het stimuleren van de culturele vitaliteit in Arnhem.”

Dit is de eerste aflevering in een serie over de culturele instellingen in het Cultuurcluster

‘Binnenkort start het participatie-proces voor de drie deelgebieden ‘de Krul’, ‘Coehoorn-Zuid’ en ‘Coehoorn-Noordwest’. Voor deze deelgebieden worden mogelijke scenario’s ontwikkeld, binnen de ambities van het Masterplan Rijnboog. Verder ligt alles nog open.

Het Stadsatelier aan de Kleine Oord 179 in de Arnhemse binnenstad. Het is dé plek voor inlooppiddagen, lezingen, presentaties, publieke brainstorms, informatiesessies en andere meetings over Arnhemse gebiedsontwikkelingen. Natuurlijk de Rijnbooggebieden waaronder het Havenkwartier, Paradijs en Bartok, maar ook Stadsblokken-Meinerswijk. Voor professionals en publiek. Het Stadsatelier heeft geen reguliere openingstijden. Binnenlopen kan wél op momenten van georganiseerde tentoonstellingen en diverse bijeenkomsten. Let op de aankondigen op www.rijnboog.nl

Impressie van twee creatieve sessies over het Havenkwartier in april

Succesvolle burgerparticipatie Havenkwartier

Raadswerkgroep stuurt participatieproces

RAADSWERKGROEP RIJNBOOG – “Als participatie onze reden van bestaan is, dan moet er wel iets te participeren zijn.” Voor minder doet Marion Blom het niet. Ze is de kordate voorzitter van Raadswerkgroep Rijnboog.

“We moeten de discussie over de ontwerp-fase van het Havenkwartier breder gaan voeren. Breder dan het welles-nietes. Want dan wordt Rijnboog ook breder in de stad gedragen.” Zo vat Marion Blom de les samen die de gemeenteraad tijdens raadsvergadering van 26 juni vorig jaar trok uit de ervaringen rond het Haven-preferendum.

De raadswerkgroep, ingesteld bij motie op 26 juni, formuleerde zelf de taken en verantwoordelijkheden. De werkgroep bepaalde ook wat er te participeren zal zijn. Voor het doorontwerpen van de Sluisvariant van de haven is dat: de verkeersafwikkeling, het beeldkwaliteitsplan en de beleving van de openbare ruimte en de ruimtelijke invulling van het Cultuurcluster in het Havenkwartier.

COEHOORN-ZUID – De raadswerkgroep had aanvankelijk ook de opdracht om voor de ontwikkeling van Coehoorn-Zuid een participatieproces op te zetten. En dat is ook zo gebeurd, in eendrachtige samenwerking tussen de vertegenwoordigers van praktisch alle politieke partijen, van het college én van de oppositie (alleen Zuid Centraal deed niet mee). Maar op 21 mei heeft de werkgroep besloten die opdracht terug te geven aan de gemeenteraad. “De politieke standpunten van partijen hebben zich vermengd met de procesmatige rol die de raadswerkgroep heeft.”

Aanleiding daarvoor is dat de SP en Pro Arnhem tijdens de gemeenteraadsvergadering van 21 april lieten weten uit de raadswerkgroep te zullen stappen. Dat was tijdens de behandeling van het voorstel ‘Cultuur in Rijn-

boog’. De SP en Pro Arnhem waren daar altijd al kritisch over. Ze dienden dan ook verschillende amendementen op het Cultuurplan in. Maar hun voorstellen haalden het niet. Dat woog voor hen dermate zwaar, dat ze zich terugtrokken uit de raadswerkgroep.

Marion Blom vindt het heel jammer. “Die motie voor het instellen van de werkgroep was heel belangrijk. Vanaf dat moment konden we ons gaan loswrikken uit de politieke impasse. Onze overtuiging om inwoners breed betrekken bij het Havenkwartier en Coehoorn-Zuid, dat was en is de bindende factor. Het viel me echt op hoe zeer de werkgroepleden zich inzetten om er een succes van te maken, dat ze die rol goed konden scheiden van hun politieke standpunt.” De raadswerkgroep gaat nu dus door met het participatietraject voor het Havenkwartier. “De opbrengst van de eerste ronde, twee creatieve sessies, zijn veelbelovend”, vertelt Marion Blom. “Daarom hechten wij eraan om het zelf tot het goed einde te brengen. Het Havenkwartier moet een gebied worden waar Arnhemmers trots op zijn, ondanks de moeilijke start met het referendum. Dat willen we óók overbrengen.”

Waarom een Raadswerkgroep Rijnboog?

Sinds eind november 2007 is er een Raadswerkgroep Rijnboog voor het initiëren van de burgerparticipatie over het Havenkwartier. Tot 21 mei jongstleden hoorde ook de participatie voor het Coehoorngebied tot de opdracht.

De raadswerkgroep is ingesteld door de gemeenteraad, 26 juni vorig jaar. Dat gebeurde naar aanleiding van een motie daarover van coalitiepartijen PvdA, CDA, GroenLinks en oppositiepartij VVD. Die 26 juni was ook de dag dat de raad voor de havenvariant Sluis koos, de variant met

Digitaal panel Havenkwartier

Heeft u een computer, heeft u internet? Doe dan mee aan het digitale panel voor het Havenkwartier. De ‘digitale’ deelnemers krijgen via internet concrete vragen voorgelegd over ideeën en schetsen, gemaakt in creatieve sessies. De Raadswerkgroep mikt op maar liefst vijfhonderd tot duizend geïnteresseerden! Meld u aan bij de griffie: griffie@arnhem.nl, of (026) 377 38 51.

“Breed de bevolking betrekken bij Rijnboog betekent luisteren. Maar luisteren is weer niet hetzelfde als gelijk geven. De gemeente kan nooit zo maar beloftes doen.”

Marion Blom

De argusogen van het kwaliteitsteam

RIJNBOOG – Met een oplettende en kritische blik bekijkt het kwaliteitsteam alle ontwerpen die er voor Rijnboog worden gemaakt. Het team bestaat uit Manuel de Solà-Morales, de maker van het Masterplan, de architect en voormalig Rijksbouwmeester Jo Coenen, en Luc Vrolijk van bureau Urban Progress Studio.

“Het kwaliteitsteam is de garantie voor het behoud van de echte kwaliteit die het Masterplan bedoelt heeft voor de stad.”

Manuel de Solà-Morales

Deze keurmeesters bewaken de ruimtelijke kwaliteit van en samenhang tussen de deelgebieden binnen Rijnboog. Die supervisie is nodig omdat de deelgebieden zelfstandig – op basis van aparte contracten en exploitaties – worden ontwikkeld.

Het kwaliteitsteam is dus het ‘geweten van het Masterplan’, ook al veranderen de omstandigheden en inzichten. Aan het kwaliteitsteam de taak om die steeds te interpreteren.

De mannen van het kwaliteitsteam. V.l.n.r.: Jo Coenen, Luc Vrolijk en Manuel de Solà-Morales

Drie mensen ondersteunen het kwaliteitsteam: Gijs Frencken, gemeentelijke stedenbouwkundige voor Rijnboog, Luuk Tepe de stadsbouwmeester openbare ruimte, en Dolf Dobbelaar als vaste vertegenwoordiger uit de Welstandcommissie.

Digitale nieuwsbrief Rijnboog

Wilt u de digitale nieuwsbrief Rijnboog ontvangen?

Ga dan snel naar www.rijnboog.nl en vul links op de homepage uw naam en e-mail adres in. U ontvangt de nieuwsbrief dan automatisch in uw mailbox.

Raad en college leren van havenpreferendum

WETHOUDER – Het was even slikken. De gemeente kreeg eind maart wel veertien lessen voorgeschoteld in het evaluatie-rapport van de Universiteit Tilburg over het havenpreferendum van vorig jaar juni. Wat gaat de gemeente hiermee doen? Zo luidt de vraag aan verantwoordelijk wethouder Willem Hoeffnagel.

“De onderzoekers noemden het referendum: dammen op een schaakbord”, zegt Hoeffnagel. “Ik kan ze geen ongelijk geven. Het politieke debat in de gemeenteraad en in de stad ging namelijk niet over de havenvarianten, maar over de wenselijkheid van het havenkwartier. Een correctief referendum, waar je dus alleen ja of nee op kunt zeggen, was reëler geweest.”

Hoeffnagel zal ook niet meer zo gauw een referendum plannen los van andere verkiezingen. Doe je dat wel, dan kun je een veel grotere opkomst verwachten. Die bleef voor het havenpreferendum steken bij 10,2 procent, terwijl dertig procent nodig was. “We wilden het eerst combineren met de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Dat ging niet door toen het kabinet viel. Een volgende datum voor verkiezingen, 7 maart voor de Provinciale Staten, viel voor ons weer te vroeg. Zo lastig kan het dus zijn.”

LOF OVER STADSDIALOGOOG – Een van de opstakers in het rapport is de lof over de organisatie van de stadsdialoog, in de maanden voorafgaand aan het referendum. “Dat proces zat goed in elkaar. Het heeft veel

ideeën van burgers opgeleverd. Burgers raakten veel meer betrokken bij Rijnboog.” Dat is ook wat referendum-onderzoeker Marcel Boogers waarnam tijdens zijn onderzoek. Een van zijn aanbevelingen in het rapport was dan ook die betrokkenheid uit te bouwen. Hoeffnagel was er najaar 2007 al mee begonnen. “In oktober hebben we niet voor niets een nota Burgerparticipatie vastgesteld. Daarin staan duidelijke kaders en keuzes voor de verschillende vormen van participatie van burgers in onze stad.”

COEHOORN – Binnenkort start de dialoog over ontwikkelingsrichtingen voor Coehoorn-Zuid. Dat gebeurt onder regie van de raads-werkgroep. Hoeffnagel: “Hier kunnen we met een schone lei beginnen!”

‘Bartok: modern, met warme uitstraling’

PORTAAL ARNHEM – Marco de Wilde, regiogedirecteur Portaal Arnhem: “Portaal gaat in deelgebied Bartok een hartstikke mooi nieuwbouwblok van zestig appartementen maken. Het worden middeldure huur- en koopappartementen.

Het nieuwbouwblok grenst aan de westzijde aan de Langstraatgarage. De nieuwbouw zal goed aansluiten op de bestaande panden die we aan de Kleine Oord verhuren.”

WAT IS DE OPDRACHT AAN DE ARCHITECTEN? – “Ze moeten een ontwerp maken van een nieuwbouwblok dat aansluit op de schaal van de binnenstad. De vormgeving mag zich er niet tegen afzetten, maar mag ook weer geen kopie worden. Het moet een mooie overgang worden naar de binnenstadpandjes.”

HOE MODERN KAN HET WORDEN? – “Modern, wat is modern? De één denkt

dan aan staal, de ander aan grote betonnen vlakken. Bartok wordt in ieder geval een gebied op menselijke maat, en het krijgt een warme uitstraling. We willen een verticale geleiding, zoals je dat ook aan oude pandjes ziet. Die zijn meestal smal, allemaal anders, een aantal verdiepingen hoog. Dat ritme in de gevels willen we overnemen. Van binnen worden de appartementen natuurlijk modern en helemaal van deze tijd.”

Op termijn staat hier een mooi nieuwbouwblok met zestig appartementen

COLOFON – De Rijnboog Krant is een uitgave van de gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling, en wordt verspreid onder de bewoners van het Rijnbooggebied en relaties van Rijnboog. REDACTIE Actorion Communicatie Adviseurs, Velp. FOTOGRAFIE Anita Pantus, maak<architectuur, Hans Huurdeman. VORMGEVING Ontwerpbureau NEO. DRUK Drukkerij De Rijn, Velp. OPLAGE 6.000 exemplaren.

Mijlpalen

VOORJAAR EN ZOMER 2007

- Havenpreferendum
- Gemeenteraad besluit voor havenvariant Sluis

NAJAAR 2007

- Raads-werkgroep Rijnboog van start
- Haalbaarheidsonderzoek Cultuurcluster in Rijnboog in uitvoering
- Startovereenkomsten Paradijs en Bartok door gemeente en marktpartijen afgesloten; planvorming in beide deelgebieden gestart
- College stelt Kwaliteitsteam Rijnboog in: Manuel de Sola, Jo Coenen en Luc Vrolijk

VOORJAAR 2008

- 21 april: Gemeenteraad stemt in met Cultuurcluster in Rijnboog; negen culturele instellingen gaan verhuizen naar Rijnboog (Havenkwartier en Korte Oeverstraat)
- Stadsatelier (Kleine Oord 179) geopend

Agenda

VOORJAAR 2008

- 1e bijeenkomst Paradijs voor bewoners, ondernemers en eigenaren (kennismaking)
- 2e bijeenkomst Paradijs met concept-schetsontwerp

NA DE ZOMER 2008

- concept-schetsontwerp Havenkwartier
- start visie-ontwikkeling Coehoorngebied/De Krul
- Definitief schetsontwerp Paradijs
- Eerste schetsen Bartokblok

Kijk voor exacte data op www.rijnboog.nl en let op de aankondigingen in de pers.

Meer weten?

Ga naar www.rijnboog.nl. Of bel met de gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling: (026) 377 32 56. Ga naar www.arnhem.nl voor meer informatie over de stedelijke, economische en culturele ontwikkeling van Arnhem. Hier vindt u ook de participatienota ‘De stad aan zet’ (het Digitale Panel is een uitvloeisel van deze nota).